

Uredništvo
in upravnništvo:
Kolodvorske
ulice št. 16.
Z urednikom se
more govoriti
vsak dan od 11.
do 12. ure.
Rokopisi se ne
vračajo.

Inserati:
Šestopisna peti-
vrsta 4 kr., pri
večkratnem po-
navljanju daje se
popust.

Ljubljanski List

Velja
za Ljubljano
v upravnništvo:
za celo leto 6 gld.,
za pol leta 3 gld.,
za četr leta 1 gld.
60 kr., na mesec
60 kr., pošiljate
na dom velja me-
sečno 9 kr. več.
Po pošti velja
za celo leto 10 gld.,
za pol leta 6 gld.,
za četr leta 2 gld.
60 kr. in za jeden
mesec 85 kr.

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Štev. 199.

V Ljubljani v soboto, 25. oktobra 1884.

Tečaj I.

„Lex Šuklje.“

I.

Tako so jo krstili nemilostni botri iz „Národne Tiskarne“ novo postavo, ki odpravlja izjemo ljubljanskega mesta gledé pokritja deželnišolskih stroškov — in ko je beli dan zagledala v redutni dvorani, ko je med svet stopila, merili so jo srpo in razkačeno, in ljute besede so padale na njo ter na onega poslanca, kojemu se predbaciva očinstvo pri novorojenem detetu.

Krivica, obstoječa v tem, da se jednemu posameznemu zastopniku v greh števa načrt zakona, kateri se je vestno bil pretehtal v klubu, v finančnem odseku in v dveh *ad hoc* izvoljenih pododsekih, ter obširno razpravljal v zbornici, ta krivica dotičnega poslanca pač ne bode hudo bolela.

Tolažba mu bode mirna vest, da je storil le to, kar mu velevala deželna korist in ozir na njegove volilce. Odločno pa mora protestovati zoper neizmerno nizko sumničenje, da so nanj vplivali osebni razlogi, da ga je gnala neplemenita, podla mržnja proti lastnemu rodnemu mestu. „Osveta, bridka osveta prišla je nad nas; prej nego bi bili mislili, zadela nas je vsa peza Šukljejeve nemilosti“ — tako jadikuje, tako hujska „Slov. Narod.“ Za Boga, prof. Šuklje mora biti uprav grozovit trinog in korzikanska „vendetta“ je le otročja igrača proti njegovemu strupenemu maščevanju! Radi tega, ker mu je protivna agitacija iz rok izvila baje jako dragoceni mandat mestnega odbornika, pasti je moral na notranjskem bojišču Ajas Telamonios radikalne stranke — in ne dovolj tega, še pozne generacije ljubljanskih davkoplačevalcev bodo s plaho grozo spominale se onega usodnega dneva, ko je impozantna večina treh glasov prof. Šukljeju uho odobrila v mestno dvorano! Tako modrijuje izkušen psiholog v „Slov. Narodu“ — in ker je ni na svetu tako okorne izmišljotine, da ne bi našla svojih krogov, posrečilo se je

celo spoštovanemu organu, tudi za to „dušno pašo“ uloviti jednega ali drugega slaboumnega vernika. Čestitamo!

Sedanje uredniško osebje „Slov. Naroda“ mora pač čudovite pojme imeti o dolžnostih, katere prevzame poslanec na dan svoje volitve, in svetost one obljube, s kjo se pričinja javno delovanje v deželni sobani — kakor je videti — ni merodajna nasproti znanemu cynizmu nekaterih njegovih podpornikov. Temu se tedaj nikakor ne čudimo. Ali kake misli mora imeti patentirano glasilo za pravo narodnjaštvo o razsodnosti cele velike narodne stranke v deželnem zboru, katera je vender le, izimši ljubljanska poslanca, kakor en mož glasovala za preklicano postavo! „Slov. Narod“ ji podtika ne vredno, sramotno ulogo, da je slepo orodje bilo v roki nečega intriguanta, ki je zlorabljal svoje dostojanstvo z namenom, zadostovati nečistim nagibom nečiste svoje duše.

Preresni smo postali, da bi se dalje hoteli zabavati s fantastičnimi bajkami „Slov. Naroda“; mesto tega hočemo svojim čitateljem razložiti istinite stvarne razloge, ki so odločilni bili za poročevalca finančnega odseka in za zbornico, ki je skoro jednoglasno pritrdila njegovim nasvetom.

V prvi vrsti moral se je deželni zastop ozirati na vedno rastoče potrebščine deželnega šolstva. S pravim strmenjem zri so poslanci proračun, katerega je deželni odbor izročil o normalno-šolskem zakladu. Šolska priklada za leto 1885 je imela poskočiti z 18% na 20%, in vender je bilo primanjkljaja še 7184 gld. 80 kr. Jasno kakor beli dan je bilo, da bode uže prihodnje leto trebalo povišati šolsko priklado vsaj za jeden odstotek. Kaj pa porem davkoplačevalci po deželi k tem ogromnim šolskim stroškom? V očigled takemu finančnemu položaju bile so deželnemu zboru roke vezane. Niti najskromnejših terjatev slabo dotiranega učiteljskega osebja ni mogel vslišati, najboj utemeljene prošnje učiteljev morale so se odbiti, pogled na bilanco normalno-

šolskega zaklada zabranil je vsako reformo na polji deželnega šolstva, tedaj tudi vsak napredek narodne odgoje. In ker je absolutno nemožno, pomnožiti bremena davkoplačevalcev po deželi z novimi šolskimi prikladami, bila je neizogibna dolžnost deželnega zastopa, izumiti kak način, da se novi dohodki pridobé deželnemu šolstvu.

Nič manj je vplivalo na zbornico prečudno razmerje južne železnice. Z rokami je vsak lahko potipal, da se tú godi velika krivica deželnemu gospodarstvu. Državna postava jasno določuje, da se smejo deželne priklade nalagati na ono svoto pridobnine in dohodkarine, katera je železničnim podjetjem predpisana za Kranjsko — toda davčnega objekta, do katerega ima dežela nedvojljivo pravico — se vender ni mogla ločiti! Se predlanskim skušal je deželni zbor, pritegniti južno železnico, ob jednem pa ohraniti dosedanjo izjemo ljubljanskega mesta. Izdelal se je dotični načrt zakona in jednoglasno ga je sprejela vsa zbornica.

Toda krona mu je odrekla potrjenje ter je čisto jasno povedala deželnemu zastopu, zakaj se je to moralo zgoditi. Izrecno pravi odlok vis. ministerstva z dné 2. febr. 1883: „Ker se ima namreč za Kranjsko pridobninski in dohodninski davek od železnic na Kranjskem . . . v glavnem mestu v Ljubljani predpisovati, morajo se dotična železnična podjetja gledé omenjenih davkov smatrati kot davkoplačevalci mesta ljubljanskega in je z njimi gledé priklad ravno tako postopati kakor z drugimi davkoplačevalci glavnega mesta.“ Da bi se državna postava, vsled katere je kranjskim železnicam davčna tangenta za Kranjsko predpisana v glavnem mestu, predrugačila zaradi čisto osamljene izjeme naše stolnice, *a priori* ni bilo misliti. Vsak deželni poslanec moral je tedaj uznati, da se je enkrat za vselej odreči doneskom južne železnice, kateri so vender le namenjeni deželi kranjski, a ne posamezni občini — in tú gre za jako iz-

Listek.

Stepni kralj Lir.

Ruski spisal Ivan Turgénev, poslovenil * * *

(Dalje.)

XII.

Ko se vsi vsedemo, vzdigne Martin Petrovič svoja pleča, pokašlja, pregleda na vse s svojimi medvedjimi očmi, šumno vzdigne in začne tako-le:

— Milostivi gospodje! Jaz sem vas povabil iz naslednjega razloga. Jaz se staram, gospodje moji, bolezní me napadajo . . . Uže sem dobil posvár in smrtna ura se bliža, kakor tat po noči . . . Ali ni tako, oče? reče proti duhovniku.

Duhovnik se stresne. — Tako je, tako, zamrma in potrese svojo brado.

— In zato, tako nadaljuje Martin Petrovič ter nenadoma poviša svoj glas — zato, ker ne želim, da bi me ta smrt nepripravljenega zasačila, sklenil sem v svoji pameti . . . Martin Petrovič ponovi besedo do besede ves

govor, katerega je pred dvema dnema imel pri moji materi. — Vsled te svoje odločbe, zakriči še glasnejše, sestavi sem ta akt (tu udari z roko po papirjih, ki so ležali na mizi) in potrebne oblastnije so za pričo povabljeni, in v čem ta moja volja sestoji, o tem povedó naslednje točke. Dovelj sem vladal — zdaj je zadosti!

Martin Petrovič nadene na nos svoje železne, okrogle očale, vzame z mize jedno iz popisanih pól in začne:

— Razdelitvena listina o imetju upokojenega narednika in stanovskega plemenitaša Martina Harlova, sestavljena od njega samega, pri čisti in zdravi pameti in po svoji volji, v kateri se natančno določuje, kako in katera zemljišča pripadejo njegovima hčerama, Ani in Evlampiji (priklonita se! — hčeri se priklonita), in kako se razdelé dvorovi ljudje in ostalo imetje in blago med omenjenima hčerama! Lastnoročno podpisano!

— To je sam zložil, zašepeta ispravnik s svojim nepremeljivim usmevom Kvicinskemu na uho; — on želi vse prebrati, da bi pokazal svoj slog; postavna listina pa je sestavljena po predpisu brez vseh teh rožic.

Suvenir se je uže počel čehljati . . .

— Da, ali po polnem tako, kakor sem jaz hotel! zagrmi Harlov, kateremu ni ušla opomnja ispravnikova.

— Se vé, v vseh točkah tako, kakor ste hoteli! hitro in veselo odvrne ta; samo prave oblike, kar vi gotovo veste, Martin Petrovič, se ne sme opustiti. Kajti z lisastimi kravami in turškimi racami se sodišče ne more pečati.

— Pridi sem, ti! zavpije Harlov na zeta, ki je za nami prišel v sobo in se ponižno ustavi pri vratih. Kakor bi trenil, skoči ta k svojemu tastu.

— Na, vzemi in beri! Meni je to težavno. Ali pazi, da mi česa ne požreš! Beri tako, da bodo mogli vsi pričujoči gospodje slišati.

Sljotkin vzame list v obe roki in začne razločno ali trepetaje, z vkusom in čutstvom brati razdelitveno listino. V nji je bilo z največjo natančnostjo določeno, kaj dobi Ana in kaj Evlampija, in kako si morata vse razdeliti. Harlov je zdaj pa zdaj med branjem delal opazke: „Slišiš, Ana, to je za plačilo tvoji pridnosti!“ — ali pa: „To darujem tebi, Evlampijuška!“ In obe sestri sta se prikla-

datne svote, l. 1884 za 17700 gld., l. 1885 celó za 19950 gld., — ali pa je treba odstraniti obsoletno predpravico ljubljanskega mesta ter tudi prvo občino v deželi pritegniti k skupnemu pokritju skupnih šolskih potrebščin. Taka je bila alternativa — *tertium non datur!* Da se slabo poučeni sotrudnik „Slov. Nar.“ ni zmenil za to kočljivo zadevo, da vedno še svoje kaline na limanice vabi z neosnovanim besedovanjem o globi, katero mora „nekrivi s krivcem vred trpeti“, se dá odpustiti, ali ako se zahteva od poročevalca, da se uklanja takim nazorom od zbornice, da jim pritrudi ter z nogami gazi deželne koristi, potem — bodimo odkriti — morale bi marionete posedati na naslanjačih deželne sobane. In če bi dežela zvedela o tesnosrčnem in malomarnem postopanju svojih zastopnikov, vihra bi morala nastati po Kranjskem ter raz svojih sedežev strmoglaviti one upogljivce, kateri imajo tako čudne pojmove o dolžnostih svojega dostojanstva!

Sicer pa je bilo deželnemu odboru in poročevalcu finančnega odseka iz dopisov vseh drugih deželnih odborov znano, da se taka izjema, kakor jo dandanes še uživa mesto Ljubljana, nikjer več ne nahaja. Praga in Gradec, Solnograd in Opava, v prvi vrsti veliki Dunaj, konkurirajo vsi k troškom deželnega šolstva, in tedaj je tudi med našimi poslanci nastalo prepričanje, da treba odpraviti predpravico, za katero se analogija ne nahaja po celem cesarstvu.

Tedaj iz prav stvarnih razlogov razvila se je „lex Šuklje“, nikakor pa ne iz nizkih osebnih nagibov, kakor sumniči nevreden obrekovalec.

A božanstvo navdahnilo je vedeža v „Nár. Tiskarni“, bodočnost mu je razkrivala svoje tajnosti, na odru se prikaže novodobni Kalchas ter z resnim obrazom jame naštevati vse pogubne posledice „nepremišljenega“ zakona. Pozor tedaj in glejmo, če je gospóda bolj podkovana v finančnih vprašanjih nego v visoki politiki, po kateri jezdarijo dan za dnevom *mit wenig Witz und viel Behagen!*

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Včeraj zaključil je tudi koroški deželni zbor svojo sesijo. V zadnji seji naložilo se je deželnemu odboru, naj se po možnosti ozira na resolucije agrarnega shoda gledé melioracij in reguliranja vodá. Za nadaljevanje reguliranja reke Zilje dovoli se 700 000 gld., a za ohranjenje znanega stola koroških vojvodov na gospésvetskem polji dovoli se nakup potrebnega zemljišča. Potem se zasedanje zaključí s trikratnim „hoch“ in „živio“ presvitlему cesarju.

njali, Ana do pasú, Evlampija pa samo z glavo. Harlov je pogledoval na nji z osorno resnostjo. „Gosposka hiša“ (to je novo poslopje) zapisana je bila Evlampiji — „kot mlajši hčeri — in po starem običaji.“ Bralcu je glas razvenel in zadržal, ko je bral te njemu tako neprijetne besede; Žitkov pa se je obližnil. Evlampija pogledovala ga je od strani: da bi bil jaz na Žitkovljevem mestu, ne dopadali bi mi bili taki pogledi. Prezirní izraz njenega obličja, lasten vsaki pravi ruski krasotici, imel je v tem trenutju neko posebno odsenčnost. Samemu sebi ohranil je Martin Petrovič pravico, da sme živeti v sobah, ktere ima sedaj in izgovoril si je pod imenom „pokojnine“ popolno vzdrževanje z „naturalno provizijo“ — in deset rubljev v assignacijah na mesec za obutev in obleko. Poslednji stavek razdelitvene listine želel je Harlov sam prebrati. „In to moja roditeljsko voljo“, tako se je glasil ta stavek, „morata moji hčeri izpolnjevati in se po nji ravnati sveto in nespremenljivo, kakor po kaki zapovedi božji; kajti jaz, ki sem jima za Bogom oče in glavar, nisem nikomur dolžan dajati računa in ga tudi nisem dajal; in ako bosta izpolnje-

Od deželnih zborov zboruje sedaj samo še deželni zbor tržaški, kateri bode v ponedeljek zopet obdržaval sejo. Na dnevnem redu stojé sledeči predmeti: predlog o premembí mestnega statuta gledé volilne pravice, katera se ima priznati tudi absolviranim tehnikom, brodograditeljem, magistróm farmacije ter lastnikom lekaren; zakonska osnova gledé obrambe proti mrčesi na njivah in v gozdih; slednjé sklenila se bode resolucija, s katero se bode vlada pozvala, naj poprime shodne mere proti uvlačenju kužnih boleznij, posebno pa azijske kolere.

Od moravskega deželnega zbora odobreni zakonski načrt, s katerim se za leto 1885 dovoli 31% doklada k direktnim davkom, dobil je cesarsko potrjenje.

Ogerski državni zbor sprejel je včeraj z veliko večino glasov od vladne stranke predloženo osnovo adrese. Prihodnja seja ogerskega državnega zbora obdržavala se bode dné 20. novembra.

Hrvatski sabor pričel je včeraj adresno debato. 15 Starčevićjanskim poslancem je žandarmerija uhod v sabor zabranila. Poslanec Lončar predložil je načrt o premembí sabsorskega opravilnika, vsled katerega se bodo razgrajalci lahko izključili iz sabora za 60 dni ter obsodili na zapor ali pa denarno glóbo.

Tuje dežele.

Iz Brunšvika se poroča, da se je včeraj sestel deželni zbor v svrhu, da reši vprašanje o nasledstvu. Zbor otvoril je minister Goertz z nagovorom, v katerem je izjavil, da se bode prebivalstvo voljno udalo usodi. Potem se je sprejel predlog, naj se pošlje cesarju adresa, v kateri se bode naglasila udanost nasproti najvišjemu gospodarju.

V Belgiji nastala je ministerska kriza. Ker so pri zadnjih občinskih volitvah zmagali skoro povsod liberalci ter je tako nastalo silno nasprotje med vlado in avtonomnimi organi, odločil je kralj pozvati ministerstvo, v katerem bodeta zastopani obe stranki. Zbornica bode eventualno razpuščena.

Kakor smo včeraj javili, otvorjeno je bilo predvčerajšnjem zasedanje angleškega parlamenta s prestolnim govorom. V prestolnem govoru naznačilo se je kot glavna svrha zasedanja volilna reforma. Odnosaj Anglije z ostalimi vlastmi je prijateljsk. Poročila iz Kartuma, da so sicer vznemirjajoča, da pa postopanje Gordonovo zasluži popolno priznanje. — V gorenji zbornici angleškega parlamenta vršila se je včeraj adresna debata. Adresa bila je konečno sprejeta. Potem pa je gorenja zbornica svoje zasedanje preložila na dan 3. novembra.

Svicarski proračun za leto 1885 znaša gledé potrebščin 45 972 000, a gledé troškov 46 050 000 frankov. Deficit znaša torej 78 000 frankov.

vali mojo voljo, bode z njima moj roditeljski blagoslov; ako pa ne bodeta izpolnjevali te moje volje, česar jih Bog obvari, tedaj jih zadene moja roditeljska kletev brez usmiljenja, zdaj in na večne čase. Amen!“ Harlov vzdigne list visoko nad glavo, Ana se spusti takoj naglo na kolena in zadene s čelom ob tla; za njo prekucne se tudi njen mož. — „Kaj pa je s teboj?“ reče Harlov Evlampiji. Ta vsa zarudí in prikloni se tudi ona do zemlje; Žitkov se nagne naprej s vsem životom.

— Podpišite se! zakriči Harlov in pokaže s prstom na konec lista. — Tukaj le: „Zahvalim se in sprejemam: Ana!... Zahvalim se in sprejemam: Evlampija!“

Obe hčeri vstaneta in se podpišeta druga za drugo. Tudi Sljotkin vstane in seže uže po peresu, ali Harlov ga prime s srednjim prstom za zavrtnico, da je glasno zastokal, in ga zalučí v stran. Jedno minuto trajalo je molčanje. Potem Martin Petrovič nenadoma nekakó zahlipa, obrne se v stran in zamrmra: „No zdaj... zdaj je vse vaše!“ Hčeri in zet se pomenljivo spogledajo, stopijo k njemu in poljubijo ga nad laktom. Do pleč mu niso segli.

(Dalje prihodnjé.)

Dopisi.

Iz Blagovice, 23. oktobra. (Izv. dopis.) Kakor je iz dotičnih poročil znano, obravnaval je letos deželni zbor kranjski tudi o prošnji občine Št. Ožbolt, stavljeni na to, da se ta velika občina razdeli v dve, in sicer jedno, obsegajočo katastralne občine takraj visocega hriba Učaka in drugo s katastralnimi občinami onokraj Učaka. Tako bi imela prva davkarski občini Blagovica in Št. Ožbolt s 1218 prebivalci, druga pa katastralne občine Trojane, Št. Gotard, Brezje, Hrastnik, Čemšenik, skupaj s 1541 prebivalci.

Pogled na zemljepisno ležo te občine kaže nam uže njen neprimerni sestanek, in čisto naravno je, da prebivalci te občine ne gravitirajo proti svojemu središču, nego da se kažejo vedno in vedno bolj centrifugalne tendence. Občina sega od Krašnje pa do štajerske meje, dolga je torej nad 20 kilometrov, kajti ona obsega skoro ves Črni Graben in poleg še vse čemšeniško gorovje. Široka pa ni nikjer mnogo čez 6 do 7 kilometrov. Taka lega gotovo ni primerna ali koristna vspešnemu in hitremu uradovanju. Poleg tega pa je treba pomisliti, da imajo gorenji njeni prebivalci, to so oni onokraj Učaka, drugo glavno prometno pot, nego ti takraj Trojan. Oni vozarijo v Zagorje, ti pa po veliki cesti v Ljubljano. In tako je še mnogo vzrokov, ki gorko govoré za to, da se usliši omenjena peticija. Kadar imamo občinske volitve, tedaj zavladá vselej jako bojevito gibanje, kajti vsak konec te kakor črevo dolge občine hoče imeti župana blizu, rekoč: „Mi ne bomo tri ali štiri ure daleč po živinske potne liste hodili itd.“ Ta sestava občine torej, kakor smo uže omenjali, v nobenem oziru ne koristi. Mi nismo neprijatelji velikih občin, toda pravično in pametno morajo biti sestavljene. Zato smo se nadejali, da bo deželni zbor uslišal našo prošnjo; toda ker je preuredba vseh občin po novem načrtu uže blizu, zato tudi še lahko do tedaj potrpiamo. Tedaj pa bode treba naše krajevne razmere natanko preudariti ter se po njih ravnati.

Iz Trsta, 24. oktobra. (Izv. dop.) V ponedeljek otvori se zopet naš deželni zbor, imel bode drugo sejo v tekočem zasedanju — (prva seja bila je dné 6. t. m.) Ali bode uspešno zdanje delovanje deželnega zbora, ne upamo si naprej trditi. Gotovo pa je, da bode imel obravnavati važne zadeve, da-si je njegova kompetenca precéj omejena, kajti v mnogih ozirih spaja se kompetenca deželnega zbora s kompetenco mestnega zbora. Najbrže pa se bodo nekatere, če tudi ne izključno v njegov delokrog pripadajoče zadeve, vendar v njem obravnavale, da se jim dá večja pomemba. Na dnevnem redu deželnega zbora stojijo tudi potrebni ukrepi proti koleri.

Če pa se ozremo nekoliko na delovanje deželnega zbora v prošlem zasedanju, če premetrimo postavne načrte, kateri so se predložili v Najvišje potrjenje, se nam pokaže, da sta dva zakona, namreč zakon o stavbah in zakon o doneskijh zavarovalnih društev k vzdržavanju mestne gasilne družbe dobila Najvišje potrjenje. Prvi zakon stopil bode torej koj v veljavo, drugi pa, da si zadobi tudi koj s sankcijsko moč, pride vendar še jedenkrat v deželni zbor v obravnavanje, ker so se mu zavarovalna društva hotela izogniti na ta način, da so odstotne doneske, katere morajo plačevati mestni požarni brambi, navalila na zavarovance ter ta donesek pobirala od zavarovancev. Tako se vé da bi se z zakonom ne dosegel nameravan namen, zatorej se pripravlja nov načrt zakona.

Ravno tako pride v deželno zbornico zopet zakon o doneskijh od ostalin k deželnemu šolskemu zakladu, kateri zakon, uže prej v deželnem zboru vzprejet, ni dobil Najvišjega potrjenja. Zdaj bode ta načrt zakona predložil se nekoliko spremenjen; izpustila se bode ona točka, proti kateri se je izrekla vlada in v njem bodo izražena splošna načela o obdačevanju ostalin.

Administrativno delovanje koncentrirano se na oskrbstvo dveh zakladov, šolskega zaklada in zemljiško-odveznega zaklada.

Na dalje je na dnevnem redu načrt zakona o vplačtvi takse, katero morajo plačati oni, kateri hočejo biti dostojni v občino Trst; potem načrt zakona o volilni pravici in o pravici voljenim biti pri absolviranih tehnikih in magistrskih farmacijah pri volitvah v mestni zbor; dalje spremenjen načrt zakona v obrambo kmetovalcev in gozdarjev proti škodljivim mrčesom, konečno nekaj resolucij, med njimi tudi ona o naredbah proti razširjanju kolere.

Dnevni red ni preobširen in gotovo tudi ne bode v rešitev zahteval mnogo časa, k večjemu dve seji.

Razne vesti.

— (Nadvojvoda v generalnem štabu.) „Mil.-Ztg.“ poroča, da je nadvojvoda Evgen z veliko pridnostjo in odlično vestnostjo končal dveletni kurs na vojaški šoli; svoje izpite napravil je z izvrstnim vspehom. Sedaj bode vstopil v generalni štab — prvi slučaj, da je ud cesarske obitelji v tej korporaciji.

— (Matejko,) slavni poljski slikar, razstavil je v Krakovem novo podobo. Slika je zgodovinskega značaja in predstavlja prizor iz poljske zgodovine, namreč zajetje avstrijskega nadvojvode Maksimilijana III. od poljskega velikega kanclerja Jana Zamojskega.

— (Česki kolegij v Rimu.) Vatikanski listi poročajo, da odpotuje te dni škof budjejeviški, grof Schönborn, v Rim, da bode prisoten pri otvorenju novega zavoda *Collegium Bohemicum*. Pri tej slavnosti bodeta navzoča tudi obadva avstrijska poslanca in veliki mojster malteškega reda, baron Ceschi di Santa Croce. Zavod ima svoje prostore v avstrijskem inštitutu Dell' Anima. V prvo leto sprejme se 12 gojencev; pouk prične se 4. novembra.

— (Napredek telefona.) Te dni odprla se je zveza s telefonom med Bruseljem in Antwerpenom. Za jeden frank zamore vsakdo pet minut govoriti iz jednega mesta v drugo, in sicer iz lastne sobe, ako ima v njej telefon, zvezan z osrednjo stacijo.

— (Dijaški nemiri v Moskvi.) Dne 14. t. m. „demonstrirali“ so univerzitetni dijaki v Moskvi. Popoludne ob 2. uri zbralo se je par sto ljudi na ulici, ki vodi do visoke šole. Kmalu jim je bila policija za petami in morali so se raziti. Proti večeru sešli so se dijaki zopet, a vnovič prišlo jih je redarstvo in jih razgnalo. Kacih 60 so jih priprli. Našli so pri njih veleizdajne proklamacije, ki pozivljajo narod k uporabi zoper vlado, tega „moloha vseh Rusov“, kakor jo imenuje pisanje. Tudi dokaj nožev, bodalcev in kamenja zasačila je policija. — V univerzitetnem poslopju ni nihče kalil miru. Predavanja so se po navadi vršila.

— (Svetovna razstava v Antwerpenu.) Belgijski konsulat na Dunaji objavlja sledeče: Eksekutivni odbor za svetovno razstavo v Antwerpenu l. 1885 je sklenil, da podaljša termin za oglašanje do 15. novembra. Do tega časa sprejemajo se oglasi iz vseh evropskih dežel.

— (Jaz ostanem samec.) O umršem vojvodi brunšviškem poročajo listi naslednji anekdoto: Prebivalci glavnega mesta so želeli, da bi se vojvoda oženil. A ker je leto za letom preteklo, da vojvoda ni nikjer snubil, sklenili so vrli meščanje, vladarja ponižno prositi, da bi stopil v zakonski stan. Vojvoda je deputacijo preprijazno sprejel in jo zagotovil, da bode kmalu odgovoril. Jedno uro po avdijenci nabiti so bili po mestu veliki plakati:

Vojvodsko dvorno gledališče.

Vsled najvišjega ukaza.

Danes zvečer:

Jaz ostanem samec,
vesela igra C. Töpferja.

To je bil vojvodov odgovor na prošnjo meščanov.

— (Nos na odru.) Igralec Saint-Ernest imel je silno majhen nos. Ker je moral večkrat predstavljati historične osebe s historičnimi, dokaj razvitimi nosovi, pomagal mu je iz te zadržge njegov drug, ki mu je napravil za vsako priliko jako umeten voščen nos. Nekega večera je slavni

igralac bil v maski Napoleona I. Ko je predstavljal zadnje momente velicega Korza, pripetila se mu je mala nesreča: nos se mu je stalil in padel raz obličje... Človek bi mislil, da so gledalci pričeli glasen smeh — a ravno obratno je bilo. Galerija postala je nevoljna in burni klici doneli so iz „Olimpa“ po gledišči. Vse je kričalo, da je to provzročil intrigant v oni igri, Hudson Lowe. „Ta lopov angleški“, vpilo je občinstvo, „je cesarju nos odgriznil!“ Nekateri so po igri čakali igralca, ki je igral ulogo Hudsona Loweja, da bi ga pretepli. Komaj jim je revež ušel. — Znano je, da je bil Hudson Lowe neusmiljeni in strogi ječar Napoleonov na Sv. Heleni.

— (Vtihatapljene odaliske.) Čeravno je Turčija uže zdavnej prepovedala kupčijo s sužnji, vender to ne pomaga mnogo in na stotine človeškega blaga speča se še vedno po turških pokrajinah; ko bi tega ne bilo, bi haremi imeli kmalu veliko sušo. Med letošnjim romanjem v Meko prišel je tudi južno-arabski kupec v sveto mesto. Seboj je peljal 10 do 15 mladih deklic — svojih sorodnic in hčera, katere so tudi hotele (po trditvi kupčevi) udeležiti se božje poti. Čez par dni zapustil je kupec mesto, a brez svojih spremljevalk. Oblastnijam je rekel, da so deklice ostale pri svetišči, kjer nameravajo dalj časa moliti za svoje duše... Nekoliko dni preteče in kupec je vnovič stal pred mestnimi vrati s celo tolpo mladih spremljevalk — svojih sorodnic, kakor je zopet zatrjeval. A sedaj so tička spoznali. Mož je na ta način vtihatapoval v mesto odaliske, sužnje deklice, namenjene za hareme turških velikašev. Pravijo, da so ga prijeli in kaznovali. Če je le to istina!

— („Bela hiša,“) t. j. predsednikova palača v Washingtonu se je po leti v notranjih prostorih vnovič popravila, da bode imel novi predsednik dostojno stanovanje. Tej hiši se pač ne pozna, koliko uže stane državo. „Popravljanje“ ne velja nikdar pod 20 000 dolarjev. V zadnjih 15 letih izdala je država za poprave „bele hiše“ nad 300 tisoč dolarjev.

— (Amerikanski „kronini demanti“.) Tudi Zavezne države imajo nove kronine demante. V državni blagajnici v Washingtonu je shranjenega mnogo dragega kamenja. Razni vladarji, posebno iz jutrovih dežel, darovali so dragocenosti predsednikom; a ker po ustavi noben predsednik ne sme takih daril obdržati záse, prevzela jih je državna blagajnica.

Domače stvari.

— (Častno meščanstvo.) Danes je deputacija mestne občine idrijske, kateri je bil na čelu gosp. župan Šerjun, gosp. deželnemu predsedniku baronu Winklerju izročila diplomu častnega meščana staroslavnega rudarskega mesta Idrije. Vezana je diploma v rudeči baržun; na sprednji platnici je baronska krona z začetnimi črkami gospoda deželnega predsednika, vse vzorno izdelano. Listina sama, pisana na pergament in okrašena z grbom rudarskega mesta ter z rudarskimi emblemi, je dovršeno delo domačega umetnika, c. kr. gozdnega paznika J. Faigla v Idriji. Uže lansko leto nam je bila prijetna prilika, občudovati njegovo znamenito spretnost v enakih delih. Tedej je namreč dovršil povodom Najvišjega obiska velikansko karto, katera predstavlja celo posestvo c. kr. idrijskega rudnika in gozda.

— (V ljubljansko bogoslovje) je zopet vzprejet gosp. Ivan Müller iz Žabnice. Letos je torej uže 13 bogoslovcev v prvem letniku.

— (V škofjeloškem uršulinskem samostanu) umrla je dne 22. t. m. čast. M. Nepomucena Udinak v 88. letu svoje dōbe.

— (Obesil se je) včeraj dopoludne v kaznilnici na ljubljanskem Gradu kaznjencec Rudolf Benedičič. Obesil se je na hlačne preramnice. Obešeneec je bil zaradi požiganja obsojen v šest let ječe, tri leta od teh je uže prestal. Pred kratkim je nastopil ječo v samotni celici.

— (Društvo zdravnikov v Kranjski) imelo bode dne 29. t. m. zvečer ob 6. uri v društveni sobi svojo mesečno sejo. Vzpored je tako sestavljen: A. Notranje zadeve, med temi poročilo zastopnika, vladnega svetnika dr. Valente, o brnskem shodu zdravnikov. — B. Predavanje: 1.) Primarij dr. Dornig: Predočba zanimljivih

bolnih teles; 2.) klin. asistent dr. Gregorič: Poročila o porodniški pomoči. — Po seji se snidejo udeleženci v hotelu „pri Maliči“.

— (Gimnazij v Kranji) ima letos 103 učence. Prvi razred jih obiskuje 38, drugi 28, tretji 22 in četrti razred 15 učencev.

— (Prostovoljna požarna bramba v Vipavi) napravi na Sv. Simona, v terek dne 28. t. m., vsled dovoljenja visokega c. kr. finančnega ministerstva veliko tombolo. Ta dan je v Vipavi največji letni semenj in pride obilo ljudstva od vseh strani. Želeti bi bilo torej, da bi se tombola na korist dobrodelnega društva jako vspešno obnesla. Kakor čujemo, bode dosta primernih in slehernemu igralcu dobro došlih dobitkov. — Po tomboli, katera se bode vršila pred graščino načelnika prostovoljne požarne brambe, visokorodnega g. grofa Dragotina Lanthierija, bo ples na Tabru, kjer so bile svoj čas najlepše veselice vipavskih društev. Dobroznani vinorejec in vinotržec g. Anton Perhavec bode odprl ta dan vse prostore na Tabru in preskrbel je tudi, da se bode takrat točila izvrstna „brežanka“ poleg finega rizlinga.

— (Pretep.) Dne 19. t. m. obhajalo se je cerkveno blagoslovljenje v Hotederšici, in zbralo se je tu več fantov. In pričeli so se pretepatati domači fantje z onimi iz Ravnika. J. B. je s kolom namahal fanta R. iz Ravnika, a ta je v srdcu potegnil iz žepa nožič ter J. B.—u. zasadel ga v prsi in mu nevarno ranil desno krilo pluč.

Iz kranjskega deželnega zbora.

(XIV. seja dne 18. oktobra t. l.)

(Konec.)

Posl. Detela poroča ustno v imenu gospodarskega odseka o agrarnih razmerah o točki VII. zastran znižanja cene soli in urejevanja domovinske pravice.

Poročevalec nasvetuje, naj se visoka c. kr. vlada naprosi, da dela na znižanje soli ter da se sestavi načrt zakona o domovinstvu.

Posl. Faber poroča v imenu upravnega odseka o prošnji:

- županov velikolaške sodnije, da bi se novinci nabirali v vseh sodnijskih okrajih;
- več ribniških občin za nabiranje novincev pri tamošnji okrajni sodnji;
- občine Idrija, da bi se novinci nabirali v Idriji.

Prošnje izročijo se c. kr. deželni vladi.

Posl. dr. Samec poroča o prošnji občine Brusnica za pomoč zoper cigane.

Posl. Šuklje opisuje kratko a drastično nadležnost od strani ciganov ter navaja prilične vzgled, kako je moralo prebivalstvo škodo trpeti po tej zaplodbi. On omenja mnogo pripomočkov v odpravo te nadloge, a predloga, pravi, da neče staviti, ker se ta zadeva mora korenito preiskati in preudariti.

Vzprejmó pa se naposled naslednji predlogi upravnega odseka:

1.) Visoka c. kr. vlada se naprosi, da skuša po svojih podredjenih oblastih dognati domovinstvo ciganov, ki po naši deželi pahajkujejo, da skuša poizvedeti, koliko in katere ciganske trope imajo v naši deželi in v kateri občini svojo domovinstvo in katere pripadajo drugim deželam. Imenik v občinah naše dežele pristojnih ciganov naj se izroči vsem sodnijam, političnim oblastvom, žandarmerijskemu poveljstvu in vsem občinam na Kranjskem.

2.) Vse ciganske trope, katere niso v katero občino naše dežele pristojne, se imajo iz naše dežele iztirati in se v ta namen naprosi slavna c. kr. deželna vlada, da opozori vsa županstva, c. kr. okr. glavarstva in vse žandarmerijske postaje na ukaz ministerstva za notranje zadeve z dne 10. maja 1851, št. 11277, oziroma na ukaz ministerstva za deželno obrambo in javno varnost od 17. avgusta 1869, št. 2860, in še na ukaz ministerstva notranjih zadev od 17. novembra 1872, št. 17432.

3.) Slavna c. kr. deželna vlada se naprosi, da izdà gledé izdavanja potnih legitimacij ciganom, podredjenim oblastvom enak ukaz, kakor sta ona dva namestništva nižjeavstrijskega od 26. avgusta 1865 in 27. julija 1869 in da zabrani neomejeno

izdavanje potnih listov ciganom, o katerih je obče znano, da porabijo svoje legitimacije kot dovolilnice za potepanje in beračenje.

4.) Slavna c. kr. deželna vlada naj blagovoli potom političnega ministerstva obrniti se do vseh sodnij, da izrekajo pri obsodbah zaradi potepništva tudi ciganom nasproti v zmislu zakona od 10. maja 1873 pripor v prisilni delavnici, na kar uže tudi ukaz ministerstva notranjih zadev od 14. januarja 1874 opomina.

5.) Deželnemu odboru se naroča, da stopi z visoko vlado v dogovor glede spremembe odgonskih postaj v hranilne postaje in o napravi delavskih kolonij.

Prošnja cestnega odbora radeškega za olajšanje cestnih bremen se — usliši ter dovoli se prilična podpora, katero bode določil deželni odbor.

Prošnja cestnega odbora ribniškega glede 20% priklade se — usliši in dovoli se ta priklada na neposrednje davke.

Prošnja občine Prem zaradi priklad za organista se izroči deželnemu odboru v rešitev.

Poročilo o dopisu ministerstva glede priklad na žganje se vzame v znanje.

O popravkih na krško-grosupeljski cesti se vzprejmo naslednji predlogi:

1.) Deželnemu odboru se naroča, da zaradi pridobitve dotičnih tehničnih operatov v prvi vrsti glede ceste od Grosupljega na Novo Mesto čez Krko in od Ormošnic na Blatnik do Vršič v lastnem delokrogu potrebno ukrene, oziroma da v to svrhu najame sposobnega tehnika, ter da potem, ko je te operate na lici mesta pregledal, o vspehu, ako mogoče, uže prihodnjemu deželnemu zboru poroča.

2.) Nova cesta od Grosupljega na Krko ostane tudi leta 1885. v neposrednji oskrbi deželnega odbora, kateri se pooblasti, da dotične troške po dosedanjem načinu plačuje iz deželnega zaklada.

Poročilo o § 3., marg. št. 2., 4., 6. in 18. letnega poročila, se vzame v znanje ter se izreče visoki vladi zahvala za dovolitev uravnave vodá na Vipavskem.

S tem je bil dnevni red izvršen.

Potem se rešijo še naslednje prošnje:

Prošnja tržiškega krajnega šolskega sveta se ne usliši.

Prošnja učiteljev logaškega okraja se ne more uslišati.

Deželnozbornsko zasedanje je dovršeno:

Gosp. deželni glavar grof Thurn zahvali se potem gosp. deželnemu predsedniku za njegovo blagotvorno in neumorno sodelovanje in poslanecem za njih trud, poudarjajoč, naj bi vsak poslanec delal z vsemi močmi na to, da preneha narodnostni prepir ter nastane popolen mir v deželi. Konečno zakliče Nj. veličanstvu cesarju trikrat „živio!“ „hoch!“ na kar poslanci tudi trikrat zakličejo „živio!“

Gosp. deželni predsednik baron Winkler, zahvaljujoč se gospodu deželnemu glavarju, omenja, da so poslanci letos po polnem zadostili svoji nalogi ter se mogó podati domov z zavestjo, da so storili svojo dolžnost.

V imenu slovenskih poslancev zahvaljuje se gosp. deželnemu glavarju posl. Svetec, rekoč:

„Slavni zbor! Dovolite, čestita gospóda, da tudi jaz v svojem in, kakor se nadejam, tudi v imenu svojih drugov izrečem našemu prečastitemu deželnemu glavarju našo najtoplejšo zahvalo za njegovo modro, vselej primerno in nepristransko vadbó, s katero je ravnal mnogoštevilna važna opravila te slavne zbornice in s katero je vedel nasprotja, katera so v posamnih slučajih neizogibna, tako blažiti in pomirjevati, da plodunosno delovanje slavnega deželnega zbora nikdar ni nobene škode trpelo. Vzprejmite, čestiti gospod predsednik, za to naše popolno priznanje in našo odkritosrčno zahvalo.“ (Klici: Dobro! dobro!)

Potem zaključí o polu 3. uri popoludné gosp. deželni glavar letošnje zasadenje.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Zagreb, 24. oktobra. Sila s silo! Zbornico obkolilo je precejšnje število žandarrov, kateri so dobili ukaz, naj Starčevićjan-

cem zabranijo vhod v zbornico. Starčevićjanci so vsi prišli. Pri vrodu v zbornico stopil jim je kvestor nasproti ter jim odločno prepovedal, stopiti v zbornico, drugače bode po ukazu predsedstva rabiti moral orožje. Starčević starejši je vprašal, če je to sila, na kar sta pristopila dva žandarna ter položila mu na ramena roke. Ta odvrne: „Sili se umaknem!“ Rukavina je hotel s silo prodreti, a so ga odločno zavrnil. Starčevićjanci postajali so v skupinah zbrani na Markovem trgu. Seja se je mirno vršila. Zbor je odobril postopanje predsednikovo ter sklenil izključiti včeraj imenovanih petnajst Starčevićjancev ter vzprejel predlog, naj se zbornični red poostri. Potem se je pričela adresna debata.

Brunšvik, 24. oktobra. V zbornici je naznanil minister Wriesberg, da je vladarski svet zahtevo vojvode Cumberlanda, naj se kontrasi gnira in objavi po njem poslani patent o vzetji posesti, odbil ter vojvodi naročil, naj izkaže svoje pravice do prestola. Ministerstvo je to poročalo knezu Bismarcku, kateri je odgovoril, da je cesar z zahvalo vzprejel dopis vladarskega sveta ter da bode njegove sklepe potrdil.

Rim, 24. oktobra. Ostavka vojnega ministra se je vzprejela in imenovan je Ricotti vojnimi ministrom.

Telegrafično borzno poročilo

z dné 25. oktobra.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	80-95
„ „ „ srebri	82-10
Zlata renta	103-45
5% avstr. renta	96-—
Delnice národne banke	861-—
Kreditne delnice	287-20
London 10 lir sterling	122-10
20 frankovec	9-70
Cekini c. kr.	5-78
100 drž. mark	59-90

Uradni glasnik

z dné 25. oktobra.

Eks. javne dražbe: V Kostanjevici zemljišča Fr. Cujnika iz Gor. Gradišča (3630 gld.) dné 12. nov., 10. dec. t. l. in 12. jan. 1885. — V Kranji zemljišče Ant. Knapiča pri Sv. Valpurgi (7056 gld.) dné 24. nov.; — zemljišče Jan. Valjavca iz Srednje Bele (764 gld.) dné 3. nov. — V Metliki zemljišče Jan. Hoenigsmanna z Semiča dné 25. okt. (2. narok). — V Krškem zemljišče Jan. Dvornika iz Vel. Pudloga (23645 gld.) dné 15. nov., 17. dec. t. l. in 17. jan. 1885. — V Višnji Gori polovica zemljišča Ane Strune iz Dól. Križa (250 gld.) dné 11. nov. — V Ljubljani posestvo Fr. Petriča z Loga (6533 gld.) dné 8. nov.; — premakljivo imenje Bl. Padarja iz Lipe (90 gld.) dné 10. nov. — V Mokronogu posestvo Jos. Pavnovičeve zapuščine (4900 gold.) dné 19. nov. — V Višnji Gori zemljišče Ign. in Terezije Kunstelj z Fužin (314 gld.) dné 11. nov.

Javne licitacije: Dobava gromaza ali posipa v ohranjenju ulic, cest in trgov za mestno občino Ljubljansko za leto 1885, 1886 in 1887 v dan 5. novembra t. l. ob 10. uri dopol. pri mestnem magistratu, kjer so tudi pogoji razpoloženi.

Tujci.

Dné 23. oktobra.

Pri **Maliči:** Rohde, trgovec, iz Berolina. — Kokoschka, trgovec, iz Švab. Gmünda. — Egger in Ochs, trgovec, in Huber, c. kr. nadlieutenant, z Dunaja. — Engváry, operetna pevkinja, in Engváry, c. kr. urad. soproga, iz Budimpešte. — Jagritsch, c. kr. okr. glavar, iz Črnomlja. — Fuchs, zasebnik, iz Kokre.

Pri **Slonu:** Zeugswetter Prokop, redovni provincijal, in Glöztel, potovalec, z Dunaja. — Ladstätter, trgovec, iz Inomosta. — Ladstätter, trgovec, iz Budimpešte. — Karácsony, voj. duhovnik, iz Gradca. — Gentner, trgovec, in Thaller, trgovec, s soprogo, iz Trsta.

Pri **Južnem kolodvoru:** Schiller, trgovec, z Dunaja. — Peršič, trgovec, iz Trsta. — Paulin, posestnik, iz Brezje vasi.

Pri **Avstr. carji:** Sachsenhauser, trgovec, iz Monakova.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm
24. okt.	7. zjutraj	733-67	+ 2-0	jzpd. sl.	dež	8-00
	2. pop.	732-53	+ 5-0	szpd. sr.	obl.	dež
	9. zvečer	733-75	+ 2-4	vzh. sl.	p. js.	sneg

Umrlí so:

Dné 24. oktobra. Rudolf Benedičič, krojač, 18 l., Cesta na Grad št. 12, samomor vsled obešenja. — Roza Tavčar, hči mizarja, 3 l., Cesta na Grad št. 1, davica.

Dné 25. oktobra. Brat Luka (Anton Seljak), vratar francišk. samostana, 42 l., Marijin trg št. 5, otrpenje pluč.

Zahvala.

Za obilo sočutje med boleznijo in ob smrti, za mnogobrojno udeležitev pri pogrebu, za lepe, krasne vence in za mili nagrobni pri pogrebu nepozabljivega ranjcega

Paula

izreka svojo najtoplejšo zahvalo vsem prijateljem in znancem, posebno pa še čč. gg. bogoslovcem

žalujoča rodbina Lenassijeva.

V Ljubljani 25. oktobra 1884.

Protikataralične

salicilne kroglice

izdelovane po G. Piccoliji, lekarji „pri angelju“, Ljubljana, Dunajska cesta.

Pomirijo dražest in so močaste in raztvarjajo slezo, so izborno sredstvo zoper kašelj, hripavost, bolesi v prsih in vratu in zaradi antiseptičnega učinka vsled nahajajočega salicilno-kislega natrona najboljšo varovalno sredstvo zoper davico ali difteritiko.

1 škatulja 20 kr.

Naročbe z dežele izvršujejo se nemudoma po pošti. (106) 15-1

Za prihodnje leto 1885.

V zalogi pri

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bambergu v Ljubljani

je izšla:

Slovenska

Pratika

za navadno leto 1885.

Cena eni Pratik 13 kr. — Razpečevalcem dajemo našo Pratikó jako cenejše.

A. Mayerjeva
trgovina
piva

v steklenicah v Ljubljani
priporoča **izbornó**

marono pivo

iz pivovarne bratov Koslerjev

v zabojčkah po 25 in 50 steklenic.

Cena $\frac{7}{10}$ lit. steklenici 16 kr.
„ $\frac{9}{10}$ „ „ „ „ „ 12 „

Zabojčki in steklenice franco nazaj ali se pa najceneje vračunavajo. (66) 10